

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljár felperes neve (....) felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (fél címe, ügyintéző: dr. Sári Péterné) által képviselt alperes neve (.....) alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2015. május 11. napján kelt, 27.P.20.017/2015/23. számú ítélete ellen az alperes 25. sorsszám alatti fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a felperes teljes keresetét elutasítja.

A le nem rótt 40.000 (Negyvenezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogát azzal, hogy a alperes neve, mint másodfokú bíróság a 22.Bf..../2014. szám alatti másodfokú eljárásban a fellebbezésének indokait részletesen nem vizsgálta meg, továbbá megsértette a felperesnek az eljárás ésszerű határidőn belüli befejezéséhez fűződő jogát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.B..../2013. szám alatt folyamatban lévő ügyében, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forintot, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet tényállása szerint a felperes, valamint dr. G. P. és társai mint alperesek között személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt per folyik a alperes neven. A polgári perben tett kijelentések miatt mind a felperes, mind dr. G. P. több alkalommal kezdeményezett büntetőeljárást. Dr. G. P. 2012. szeptemberében előkészítő iratot nyújtott be, melyet a bíróság 2012. szeptember 17-én kézbesített a felperesnek. Az előkészítő iratban tett kijelentéseket a felperes sérelmesnek ítélte, ezért 2012. szeptember 24. napján becsületsértés miatt magánindítványt terjesztett elő.

A felperes 2012. november 23-án újabb feljelentést tett dr. G. P. ellen, mely feljelentés nyomán indult ügyben 2013. november 26-án utóiratot nyújtott be és az irathoz mellékelte a 2012. szeptember 24-én már benyújtott feljelentést. Ezt az iratot az érkezés napján, 2012. november 26-án érkeztető bélyegzővel látta el a lajstromiroda. Ezen iratot az alperes a 10.B..../2012. számú ügyhöz szerelte, ekkor észlelte, hogy a kérdéses irat eljárást megindító beadvány, ezért 2013. február 11-én új ügyszámra iktatását rendelte el, így a felperes, mint feljelentő és dr. G. P., mint feljelentett közötti eljárás 2013. február 13. napján 19B..../2013. szám alatt indult meg. Az alperes a szükséges intézkedéseket megtette és 2013. május 21-én személyes meghallgatást tűzött ki, a feljelentett ennek

elhalasztását kérte az őt ért balesetre hivatkozással, majd az újabb meghallgatás is halasztást nyert a feljelentett kérelmére. A 2013. augusztus 27-ére kitűzött tárgyaláson a feljelentett nem jelent meg, annak előzetesen kérte az elhalasztását, mely kérelmet - valamint a tárgyalás elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet - az alperes eljáró szerve elutasította. A 2014. április 14-én kelt 25. sorszám alatti végzésével az alperes az eljárást megszüntette arra alapítva, hogy a feljelentés a magánindítvány előterjesztésére biztosított határidőn túl érkezett.

A végzéssel szemben a felperes fellebbezést nyújtott be, amelyben előadta, hogy a feljelentést 2012. szeptember 24-én terjesztette elő, azt a bíróság érkeztető bélyegzőjével ellátta. Fellebbezésének hátoldalára ráfénymásolta a PKKB iktató- és dátumbélyegzőjével ellátott iratot, amelyen a 2012. szeptember 24-ei dátum olvasható. A másodfokon eljáró alperes neve a 22.Bf...../2014/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Álláspontja szerint a bírósági iratokban található felperesi beadványon lévő érkeztető bélyegzőn a 2012. november 24-ei dátum szerepelt, így ezt kétségbe vonni nem lehet.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát, míg a másodfokú eljárást lefolytató alperes neve a becsületét és a jóhírnevét is.

A tisztességes eljáráshoz való joga állítása szerint egyrészt azzal sérült, hogy a PKKB a 2012. szeptember 24-én benyújtott feljelentése tárgyában indult eljárást csak 2014. április 15-én, azaz közel másfél év elteltével szüntette meg. Nem vizsgálta a felperes fellebbezésében írtakat, azaz nem tisztázta, hogy az ügydöntő iraton, illetve a fellebbezéséhez mellékelt iraton miért szerepel eltérő dátumbélyegző. Ezzel nem csak az alperesnek az eljárás ésszerű határidőn belüli befejezéshez fűződő jogát, hanem az érdemi elbíráláshoz való jogát is sértette, hiszen a magánvádas eljárás jogerős megszüntetésével jogainak érvényt szerezni már nem tud.

A alperes neve eljárása megsértette továbbá a felperes becsülethez, illetve jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát is, ugyanis abból a másodfokú döntésből, amely kimondja, hogy a fellebbezés nem megalapozott azt a következtetést lehet levonni, hogy a felperes, mint feljelentő csalni próbált, vélhetően ráhamisított egy korábbi bélyegzőt az elkésve beadott beadványára.

A jogsérelem megállapításán túlmenően a felperes kérte az alperes kötelezését elégtétel adására magánlevél formájában történő bocsánatkérés útján, továbbá 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, illetve sérelemdíj, és annak 2012. szeptember 24. napjától járó kamatának megfizetésére kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a PKKB a határidők betartása mellett folytatta le az eljárást, az adminisztratív tévedés az okból fordult elő, hogy a felperes és dr. G. P. között több magánvádas eljárás is folyamatban van. A felperesnek az érdemi elbíráláshoz való joga nem sérült, ugyanis perújítási indítvánnyal élhet. Az alperes álláspontja szerint továbbá nem sérült a felperesnek a tisztességes eljáráshoz és a jóhírnévhez fűződő joga sem.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta. Határozatát a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdésére, 76. §-ára, 78. § (1) bekezdésére, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és a Pp. (2) bekezdésére alapította.

Nem látta megállapíthatónak a felperes becsülete és jóhírneve sérelmét, mert álláspontja szerint az elsőfokú büntető ügyben hozott végzés elleni fellebbezés alytalankénti elutasításából nem vonható

le az a következtetés, hogy a másodfokú bíróság a felperest csalónak minősíti. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes személyhez fűződő jog megsértéséhez kapcsolódó igényeit is elutasította.

Megalapozottnak találta ugyanakkor a felperes keresetét a tisztességes eljáráshoz és az ügy ésszerű határidőn belüli befejezéséhez fűződő kereseti kérelmek tekintetében. Kifejtette, hogy a felperes az elsőfokú végzés elleni fellebbezéséhez csatolta a feljelentése egy olyan példányának másolatát, amelyen az érkeztető bélyegzőn az ügy indító iratától eltérően 2012. szeptember 24-e szerepelt. A másodfokú bíróság ezt a tényt tudomásul vette, hiszen végzésének indokolásában kitért erre az ellentmondásra, ugyanakkor nem tisztázta, hogy az eltérésnek mi az oka, annak ellenére, hogy ez olyan lényeges körülmény volt, amely az eljárás további folytatását vagy végleges lezárását eredményezte.

Alaposnak találta az elsőfokú bíróság az eljárás elhúzódásával kapcsolatos igényt is. Megállapította, hogy egészen 2013. év végéig az első- és másodfokon eljáró bíróságokat semmilyen mulasztás nem terhelte. Amikor a másodfokú elbírálás után az iratok november 7-én visszaérkeztek, az elsőfokú bíróság haladéktalanul intézkedett a feljelentés alapját képező irat beszerzése iránt, amely december 10-én már rendelkezésére állt. Azonban semmi nem indokolta, hogy 2014 áprilisáig, azaz négy hónapig az ügyben döntés nem született, továbbá amennyiben a bíróságnak kétsége támadt a határidőn belüli érkezés tekintetében, érthetetlen, hogy korábban miért nem szerezte be az átvételt igazoló tértivevényt. Ez a négy hónap egy olyan inaktív időszak az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, amely az ésszerű befejezést késleltette.

A megállapított jogsérelemmel a nem vagyoni kártérítés rendelkező részben meghatározott összegét látta arányban állónak, annak mértékét az elbíráláskori értékviszonyok figyelembevételével állapította meg, ezért kamat fizetésére nem kötelezte az alperest.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását (helyesen: részbeni megváltoztatását) és a felperes teljes keresetének elutasítását, másodlagosan a marasztalási összeg 50.000 forintra történő leszállítását kérte.

Álláspontja szerint az ítélet nem tartalmazza, hogy a felperes keresetének jogalapját az elsőfokú bíróság milyen jogszabályi rendelkezés alapján találta megalapozottnak. Helyesen rögzítette, hogy büntetőeljárás esetében a Pp. rendelkezései nem alkalmazhatók, ezért helytállóan utalt az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseire. Egyéb jogcím hiányában azonban az Alaptörvény rendelkezései csupán egy esetleges megállapításra vonatkozó rendelkezés lehetőségét teremtik meg, de a kártérítésre irányuló kötelezés alapját nem. Az elsőfokú ítélet utalást sem tartalmaz arra, hogy a kárfelelősség megállapítására milyen jogszabály alapján került sor, így az sem állapítható meg, hogy a kártérítési felelősség feltételeinek fennálltát vizsgálta-e az elsőfokú bíróság.

A tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmére alapított kereset megalapozottságának speciális feltétele, hogy a jogsértés a felek esélyegyenlőségét, valamelyik fél garanciális eljárási jogait hátrányosan érintse. E jogcím azonban nem tekinthető egy olyan szubszidiárius tényállásnak, amelyet az egyéb jogcímek megalapozatlansága esetére fel lehet hívni. Önmagában a bíróság oldalán felmerülő határidő mulasztás, késedelem vagy kisebb fokú, a feleket azonos súlyban érintő eljárási szabálysértés, illetve mérlegelés körében hozott esetleges téves döntés ennek megállapítására nem vezethet.

Ügyszintén téves az elsőfokú bíróságnak a perek ésszerű időn belül történő befejeződéséhez fűződő jog megsértésének megállapítására vonatkozó rendelkezése. Jogsértést mindössze a 2013. december 10-étől 2014 áprilisáig tartó négy hónapos inaktív időszakra hivatkozással állapított meg, mely időszak a teljes pertartamhoz viszonyítva nem jelenti az eljárás ésszerű időn túli elhúzódását,

különösen a teljes két éves időtartamhoz képest.

Abban a nem várt esetben azonban, amennyiben az ítélet az elsődleges fellebbezési kérelmet nem látja teljesíthetőnek, úgy ez esetre az alperes másodlagosan kérte a marasztalás összegének jelentős mérséklését, annak eltúlzottságára és a megállapított jogsértés súlyával arányban nem álló voltára hivatkozással.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Fellebbezéssel nem volt támadott a felperes meghaladó keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés, ezért azt a Fővárosi Ítélet az Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, az így rendelkezésre álló adatok alapján levont jogi következtetését azonban a Fővárosi Ítélet az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett - a tisztességes eljáráshoz, valamint az eljárás ésszerű határidőn belüli befejezéséhez fűződő jogsérelmet megállapító, továbbá az alperest 500.000 forint nem vagyoni kártérítésre kötelező - ítéleti rendelkezés tekintetében nem osztotta. A fellebbezésben felhozottak alapján a másodfokú bíróság az alábbiakat hangsúlyozza.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az ésszerű határidőn belüli befejezéshez és a tisztességes eljáráshoz való jog nem tartozik a személyhez fűződő jogok körébe, mert nem a személyiséget általánosan jellemző értékminőség védelmét jelenti. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Az Alaptörvény ezen általánosan megfogalmazott jogosítványát konkretizálja a polgári peres eljárásokra a Pp. 2. §-a, amelyet azonban nyilvánvalóan nem lehet alkalmazni a büntetőeljárással kapcsolatos igények elbírálása során. Ugyanakkor az állampolgárokat a büntetőeljárásban megillető jogok megsértése esetére támasztható igények érvényesítésétől nem lehet elzárni, erre helytállóan utalt a felperes a fellebbezési ellenkérelmében.

A tisztességes eljáráshoz fűződő jogot azonban - a felperes perbeli hivatkozásával ellentétben - a bírói gyakorlat nem tekinti önmagában személyhez fűződő jognak. A Fővárosi Ítélet újabb kifejtett, több határozatában is megnyilvánuló következetes álláspontja az, hogy az alkotmányos védelmet élvező tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog személyiségi jogként nem határozható meg, a tisztességes eljáráshoz való jog esetében az állam intézményvédelmi kötelezettségei a hangsúlyosak, amelyben az fejeződik ki, hogy az állam nyújtson garanciákat az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósulásának érdekében. Ez a jog tehát elsődlegesen nem az ember individuumából fakad, hanem egyéb, az állam, a szervezetek és az egyén viszonylatában meghatározható értékek megóvását, illetve érvényesülését szolgálja (BDT2015.3337). Olyan alkotmányos alapjog, amely nem az ember személyiségéből fakadó, mindenkit megillető abszolút szerkezetű jog, hanem törvényi felhatalmazás alapján illeti meg a személyeket. A védendő érték nem követlenül az ember személyiségéből fakad, hanem egy adott eljárásban részt vevő személyre vonatkozó eljárási alapjog, amelyet nem anyagi jogszabályok, hanem az egyes jogterületekre vonatkozó eljárási törvények (Pp., Be.) szabályoznak. Az eljárási alapelvek sérelme nem eredményezi automatikusan a személyiségi jog sérelmét is, bár a kétféle jogsérelm együttes fennállása nem kizárt, de azt az adott tényállás alapján vizsgálni kell. A feljelentő jogait a büntető eljárásban a Be. szabályozza és a szabálytalan eljárási cselekményeket is ennek alapján lehet orvosolni. Erre a személyiségi jogi per nem alkalmas, mert abban kizárólag az

vizsgálható, hogy az eljáró bírói szerv sértette-e a felperes személyiségi jogait, anélkül azonban, hogy állásfoglalás történne a döntések érdemi tartalma, vagy az eljárási rend megalapozottsága kérdésében.

Hangsúlyozni szükséges továbbá, hogy a kereset jogalapjaként a Római Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésére hivatkozni nem lehet, ennek ellenkezőjét alaptalanul állította a felperes a fellebbezési ellenkérelmében. A Római Egyezmény címzettje ugyanis a Magyar Állam, amelynek ez alapján olyan kötelezettsége keletkezik, hogy alkosson olyan belső szabályokat, amelyek az Egyezménnyel összhangban állnak. Az Egyezménybe ütköző magatartások közvetlenül nem szankcionálhatók, azokhoz az Egyezmény alapján meghozott belső szabályok megsértése esetén fűződhetnek jogkövetkezmények (BH2013.45).

A fentiek előrebocsátását követően a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés alapján arra az álláspontra jutott, hogy a perbeli esetben a felperes állított jogséremlme nem következett be.

Önmagában annak ténye, hogy a alperes neve, mint másodfokú bíróság a 22.Bf...../2014. szám alatti eljárásban a felperes fellebbezésének indokait a kezdőirat beérkezési dátuma tekintetében részletesen nem vizsgálta meg, nem vezetett a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmére, az ugyanis nem érintette hátrányosan a felperes perbeli garanciális eljárási jogait, mivel a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése megállapításának többletfeltétele - a felperes perbeli esélyegyenlőségének felbomlása - nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem sérült a felperesnek az eljárás ésszerű határidőn belüli befejezéséhez fűződő joga sem. Alappal hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított négy hónapos - a 2013. december 10-től 2014 áprilisáig tartó - mulasztás, illetve inaktív időszak a teljes pertartamhoz viszonyítva nem jelenti az eljárás ésszerű időn túli elhúzódását, illetve az az eljárás befejezését nem késleltette. Az elsőfokú ítélet helytállóan rögzítette, hogy az eljárás teljes - 2012. november 24-étől 2014. október 21. napjáig tartó - időszakában a bíróságokat 2013 év végéig semmilyen mulasztás nem terhelte, és nem volt kimutatható mulasztás az elsőfokú eljárást megszüntető végzés meghozatalát követő időszakokra sem. Az alapjogi sérelem megvalósulása szempontjából a per egészét kell vizsgálni, a teljes pertartamhoz viszonyítva pedig az alperes oldalán a felperes által hivatkozott, az eljárás ésszerű időn túli elhúzódását eredményező mulasztás kimutatható nem volt.

Jogsértés hiányában nyilvánvalóan alaptalan az elsőfokú ítéletnek az alperest nem vagyoni kár megfizetésére kötelező rendelkezése.

Mindezek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve annak fellebbezett részét a Pp. 253. § -ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes teljes keresetét elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ugyanakkor az oldalán számításba vehető költség a másodfokú eljárással összefüggésben nem merült fel, ezért a másodfokú perköltségről rendelkezni nem kellett.

Az alperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján fennálló személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

, 2016. március 29.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: